

MAGYAR ÚT KÖRÖK • MAGYAR ÚT KÖRÖK • MAGYAR ÚT KÖRÖK

A romák és a cigányok

Aki még nem tudná, azzal ezúton közlöm a legújabb liberális fegyvertényt: **Eörsi István**, Esterházy Péter, Faludy György, Fischer Ádám, Kőszeg Ferenc, Jancsó Miklós, Kende Péter, Kis János, Konrád György, Tamás Gáspár Miklós, Vásárhelyi Miklós, valamint további harminc közéleti személyiség levélben mondott köszönetet a francia miniszterelnöknek, amiért Franciaország menedéket adott a zámolyi romáknak. A hírt minden napilapunk közzétette. Bár a közéleti urak közül többen is a Francia Köztársaság – (nem a Magyar!) – felkent lovagjai, engem valahogy mégis az értelem hiányának semmi mással össze nem téveszthető sivársága szomorított el a hír olvastán. Lehetséges, hogy eme közéleti kiválóságok közül egyik sem tudja, hogy a zámolyiakat érintő döntés nem kormány, hanem sokkal alacsonyabb szinten született, ezért Lionel Jospinnek megköszönni badarság. (Esetleg jobban tudják, mint én, de mégis megköszönték a *szocialista* Jospinnek, hogy ezáltal is kifejezzék elvtársi kötődésüket?) Lehetséges, hogy ezek az urak tényleg elhiszik, hogy ezt a szánalmas, paranoiás és a szociális csoportot idehaza bárki is üldözte? Lehetséges, hogy ezek az urak annyira felszínesen látják a világot, hogy nem képesek a maga mélységében áttekinteni az – Európa minden országában, így Franciaországban is meglévő – égető és megoldhatatlan társadalmi romaproblémákat, és ezeket úgy kezelik, mint kizárólagosan magyar jelenséget?

Fenemód tudna érdekelni, hogy a ná-

lunk sokkal gazdagabb Franciaország a mienknél sokkal kisebb létszámú cigányságnak társadalmi beilleszkedése kapcsán ugyan már miféle eredményeket mutatott fel eddig? Egyetlen szerencsésük ugyanis, hogy a mintegy 60 millió franciára talán ha 200 ezer cigány jut. És bizony én azon is elgondolkoznék, hogy miért van ez így? Talán csak nem azért, mert a nálunknál sokkal kevésbé toleráns franciák történelmük folyamán elűzték, Isten ne adja, kiirtották a kéregetésre, a lopásra, a társadalmi parazitizmusra építő idegeneket?

De úgy látszik, ez a kis szösszenet már csak a kérdésekre fog épülni, mert bizony érdekelne, hogy levélíró értelmiségünk hogyan tudná a zámolyi romákra alkalmazni annak a Cicerónak az intelmét, aki talán életében nem is látott cigányt, ezért egészen biztosan nem a rasszizmus vezette tollát e sorok írása közben: „*A haza ugyanis nem azzal a feltétellel teremtett és nevelt minket, hogy tőlünk semmiféle úgynevezett fenntartási hozzájárulást sem vár el, és ő maga csupán a mi előnyeinket szolgálva nyugalomunknak biztos menedéket és kényelmünknek nyugodt helyet ad, hanem kikötötte magának, hogy szellemünk, tehetségünk és bölcsességünk tekintélyes hányadát és legjavát a maga hasznára fordítja, s ezekből csak annyit engedett át saját céljainkra, amennyit a maga részéről nélkülözni tud.*” Hogy zámolyi romáink az ország elhagyásáig bezárólag mennyi fenntartási hozzájárulást nyújtottak hazájuknak, természetesen nincs az orromra kötve – erre nézve Konrád György vagy Esterházy Péter, a két no-

tabilis aláíró, nyilván kompetensebb lenne válaszolni –, de azt azért a tévedés veszélye nélkül üzenhetem Lionel Jospin úrnak, hogy ugyanezt a mértékű fenntartási hozzájárulást Franciaország is meg fogja kapni tőlük.

De lám, hogy eltérültem eredeti szándékomtól, hiszen nem e sztárolt cigánycsoportról, sokkal inkább a levélírókról szerettem volna szólni, a közéleti személyiségekről, a mai magyar értelmiség elitjéről, akikről minden látszat ellenére feltételezem, hogy nem annyira stúpidok azért, mint amennyire tettetik. E sötét ügyben is látnak ők világosan, mégis megírták a levelet, mert felismerték: itt az újabb alkalom, hogy dört döfhessenek a gyűlölt Hungária asszony hátába. Ha most Babitsot vagy – az általam amúgy nem túl sokra tartott – Julien Bendát akarnám idézni, nyugodtan utalhatnék rá, hogy ez a legújabb levelük az írástudók árulásának legújabb megnyilvánulása egyben. De nem teszem, mert nem tehetem. Nézetem szerint ugyanis elárulni csak olyan ügyet lehet, amellyel valameddig bezárólag maga az áruló is azonosult. Azt viszont kétkem, hogy a fentebb nevesített levélaláírók közül bárki, akárcsak egy görbe és pityókás nap erejéig, akár másnaposan is, a magyar nemzeti kibontakozás és megerősödés híve lett volna. Sosem voltak azok, így nem lehetnek árulók sem. Viszont tudnak valamit, amit a filozófus Molnár Tamás egy elegánsan rövid mondatban így fogalmazott meg: „*A manipuláció természetesen hatalom.*” Márpedig mindaz, ami azokkal a magyar cigányokkal ott Stras-

bourban történik, manipuláció a köbön: manipulálják a cigányokat (állítólag maga a KGB), manipulálnak minket és manipulálják úgy a francia, mint a nemzetközi közvéleményt, ezzel a levéllel még magát a francia kormányfőt is. Mindennek célja a magyar nemzeti eszme és a mostani kormányzat lehető legeredményesebb lejáratása.

Viselkedésükre nincs mentség, én magam legalábbis nem tudnék felhozni ilyet, de tartok tőle más magyar sem tudna. Újfent Molnár professzort kell idéznem, aki már 1961-ben, *Az értelmiség alkonya* megjelenésének évében ezekkel a gondolatokkal zárja le a nagyívű kötetet: *Az igazat megvallva, az értelmiség bűne a gőg, az a bűn, amelyet csak a legnagyobb ostobaság tesz lehetővé. Mulatságos, hogy az értelmiségi, aki elkötelezte magát az ésszerű-tudományos világkép mellett, végül is együgyűnek bizonyul, igazi lelki szegénynek. Lesz számára megbocsátás?*”

Mindezeket összevetve úgy tűnik tehát, hogy nem a Strasbourgba nomádodott romák az egyedüli cigányok ebben az ügyben, de az őket manipuláló, dicstelen, liberális, levélíró magyar értelmiség is az, ami a szellemét illeti. Búcsúzóul azt üzenem Lion Jospin magyar levelező partnereinek, hogy ha zaklatott idegállapotuk sugallatára, úgy döntene közülük néhány, hogy elhagyja Magyarországot, mert itt, pontosan úgy, mint a zámolyi romákat, őket is üldözik, én haladéktalanul köszönetlevelet fogok írni Ariel Saron miniszterelnök úrnak, amiért befogadta őket.

Szőcs Zoltán